

FOBID

netherlands

library

forum

P.O Box 90407
NL-2509 LK The Hague
+31 (0)70 314 05 11
info@fobid.nl

Advies	Privacy aspecten ISNI licentie SURFmarket
Van	FOBID Juridische Commissie (hierna: FJC)
Aan	Dagelijks Bestuur UKB Consortium
Datum	17 oktober 2019

1 ACHTERGROND

In 2015 is door UKB besloten om, in het kader van de keuze voor internationale standaarden, International Standard Name Identifier (hierna: **ISNI**) te implementeren als opvolger van de Digital Author Identifier (DAI), een nationale identifier. Omdat de Koninklijke Bibliotheek (hierna: **KB**) al een ISNI licentie had bij ISNI International Agency (hierna: **ISNI IA**) hebben de universiteiten (universiteitsbibliotheken) in 2018 aan SURFmarket de opdracht gegeven om met ISNI IA een mantelovereenkomst af te sluiten voor universiteiten (universiteitsbibliotheken), universitair medische centra en hogescholen (hierna: **Instelling(en)**).

De mantelovereenkomst voor de periode 2019 tot en met 2021, Framework Agreement ISNI¹, is definitief met daarbij een per Instelling te ondertekenen ISNI Licence Agreement (Schedule C). Elke Instelling bepaalt zelf of zij de licentieovereenkomst afsluit. Ook het toetsen en afwegen van de privacyaspecten in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: **AVG**) en de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: **UAVG**) is blijkens de mantelovereenkomst een verantwoordelijkheid van de Instelling zelf.

2 VERZOEK

Instellingen wensen het ISNI te gebruiken voor onderzoekers (en andere medewerkers) die bij hen in dienst zijn en minstens één publicatie op hun naam hebben staan.

¹ Agreement number: ISNI 2019-2021 tussen SURFmarket B.V. en ISNI IA. Inmiddels is de mantelovereenkomst voor de periode 2020-2022 ook gereed. Indien daarin alleen de prijzen zijn aangepast, is dit advies onverkort van toepassing op de recentere versie.

Het Dagelijks Bestuur van UKB heeft de Juridische Commissie van FOBID gevraagd om een onafhankelijk juridisch advies te geven ten aanzien van de bescherming van persoonsgegevens in verband met het toekennen van een ISNI aan deze onderzoekers.

3 ANALYSE PRIVACYASPECTEN

3.1 AVG

In het kader van de ISNI-licentie, zoals bij het toekennen van een ISNI, worden persoonsgegevens verwerkt. Op deze verwerking zijn de AVG en de UAVG van toepassing. Dat betekent dat er onder meer sprake moet zijn van een grondslag, een of meer doelen en dat voldaan moet worden aan een aantal zorgvuldigheidseisen. Hierna zullen deze verplichtingen worden behandeld.

De AVG legt (bovenstaande) verplichtingen op aan de ‘Verwerkingsverantwoordelijke’. Dat is de partij die, alleen of samen met anderen, het doel (het waarom) van en de middelen (het hoe) voor de verwerking vaststelt. Een Verwerkingsverantwoordelijke kan voor de uitvoering van de verwerking een ‘Verwerker’ inschakelen. Laatstgenoemde verwerkt dan persoonsgegevens namens de Verwerkingsverantwoordelijke.

Wij onderschrijven de vaststelling van SURFmarket dat ISNI IA en de betreffende Instelling beide zelfstandig Verwerkingsverantwoordelijke zijn voor de verwerkingen die zij uitvoeren. Dat betekent dat er geen sprake is van een ‘verwerkersrelatie’ tussen de Instelling(en) en ISNI IA, maar dat beide partijen persoonsgegevens verwerken voor eigen vastgestelde doelen volgens eigen vastgestelde middelen.

Voordat een Verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verstrekt aan een andere (Verwerkingsverantwoordelijke) partij, dient deze zich er wel van te vergewissen dat dit een betrouwbare partij is. Deze onderzoeksplicht ziet o.a. op de beveiligingsmaatregelen (zie 3.6.1).

3.2 DE PERSOONSGEGEVENS

Om onderzoekers een ISNI toe te kunnen kennen, moet de Instelling een aantal (persoons)gegevens aanleveren die ISNI IA (als zelfstandig Verwerkingsverantwoordelijke) verwerkt. ISNI IA koppelt aan deze gegevens ook weer (andere) persoonsgegevens, zoals de identifier (het ISNI).

Uit de ISNI Licence Agreement Annex C en E volgt dat het om de volgende persoonsgegevens gaat:

- Voornaam
- Achternaam
- Titel
- Naam organisatie
- Naamvarianten
- Soort creatie
- Rol in creatie

- Geboorte- en sterfdatum
- Aansluitingen ('affiliations')
- Werken
- Identificator (ISNI)

3.3 DE BETROKKENEN

Betrokkenen zijn degenen wiens persoonsgegevens worden verwerkt. In dit geval zijn dat de onderzoekers (of andere medewerkers) die in dienst zijn van de Instelling en minstens één publicatie op hun naam hebben staan.

Onder publicatie kan worden verstaan: proefschrift, (wetenschappelijk) artikel, video, tv-interview, krantenartikel of een andere uiting van wetenschap die voor het publiek toegankelijk is ('maatschappelijke impact') (hierna: **Publicaties**).

De Publicatie is leidend om persoonsgegevens van de betrokkenen voor de hierna te noemen doelen te mogen verwerken.

3.4 GRONDSLAG VOOR DE VERWERKING

3.4.1 TAAK VAN ALGEMEEN BELANG

De grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens zou kunnen zijn 'noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang' (artikel 6 lid 1 sub e AVG). In overweging 45 van de AVG staat het volgende:

*'Deze verordening schrijft niet voor dat voor elke afzonderlijke verwerking specifieke wetgeving vereist is. Er kan worden volstaan met wetgeving die als basis fungeert voor verscheidene verwerkingen op grond van een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust, of voor verwerking die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang dan wel voor een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag. Het moet ook het Unierecht of het lidstatelijke recht zijn die het doel van de verwerking bepaalt.'*²

De wetgeving die als basis voor deze verwerking(en) zou kunnen fungeren, is de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Whw). In artikel 1.3 lid 1 Whw staat:

*'Universiteiten zijn gericht op het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs en het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. In elk geval verzorgen zij initiële opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs, verrichten zij wetenschappelijk onderzoek, voorzien zij in de opleiding tot wetenschappelijk onderzoeker of technologisch ontwerper en dragen zij kennis over ten behoeve van de maatschappij.'*³

² Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016, overweging 45.

³ Voor de duidelijkheid: juridisch gezien worden universiteitsbibliotheken als onderdeel van een universiteit gezien.

De Instellingen vervullen wettelijke taken voor wetenschap, onderzoek en onderwijs. Een ISNI-identificator draagt bij aan het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs en het uitwisselen van wetenschappelijke informatie.

Het gebruik van een ISNI betekent ook dat Publicaties op een eenduidige, gestandaardiseerde wijze voor het publiek vindbaar kunnen worden gemaakt. Hiermee krijgt het publiek de mogelijkheid om op een nauwkeurige manier digitaal te zoeken naar wetenschappelijke werken/Publicaties.

Bovendien zorgt een ISNI ervoor dat wetenschappelijke werken/Publicaties grensoverschrijdend digitaal makkelijker vindbaar zijn.

3.4.2 GERECHTVAARDIGD BELANG

Een andere grondslag zou eventueel kunnen zijn 'noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen' van de Instelling (artikel 6 lid 1 sub f AVG). Indien een Instelling zich daarop zou willen beroepen, dient een Instelling zelf de gerechtvaardigd-belangtoets uit te voeren. Zie voor informatie de [uitleg van de Autoriteit Persoonsgegevens](#) en de [opinie van de Artikel 29-werkgroep](#).

3.5 DOEL(EN) VAN DE VERWERKING

De volgende doelen zijn van toepassing:

- Unieke identifier (ISNI) toekennen aan een onderzoeker en zijn/haar Publicatie aan zijn/haar naam koppelen in de ISNI-database;
- Alle naamsvormen, waaronder de onderzoeker publiceert, kunnen samenvoegen;
- Publicaties aan de juiste onderzoeker kunnen koppelen (onderscheiden van naamgenoten) en daarmee voorkomen dat Publicaties aan de verkeerde onderzoeker (met dezelfde naam) worden gekoppeld (daarvoor is het geboortjaar nodig). Dit dient ook een auteursrechtelijk doel;
- ISNI records verrijken met metadata over Publicatie en auteur;
- Eenvoudig kunnen vinden van Publicatie en auteur in een gemeenschappelijke, internationale database;
- Een ISNI en bijbehorende metadata toevoegen aan eigen records in de catalogus van de Instelling(en) om deze informatie in het kader van het uitvoeren van de publieke taak en de eigen collectievorming, zichtbaar en vindbaar te maken;
- Een ISNI toekennen aan elke onderzoeker van de eigen universiteit om daarmee vanuit de bibliotheken van het UKB Consortium zorg te dragen voor unieke identifiers voor alle publicerende onderzoekers in Nederland.

3.6 ZORGVULDIGHEIDSEISEN

3.6.1 BEVEILIGINGSMAATREGELEN

Elke Instelling en ISNI IA zijn als zelfstandig Verwerkingsverantwoordelijke verplicht zelf passende organisatorische en technische maatregelen te treffen om de persoonsgegevens te beschermen. Over en weer kunnen de Instellingen en ISNI IA van elkaar verlangen dat zij passende maatregelen hebben

getroffen. Uit de mailwisseling van SURFmarket en een korte analyse van de website van ISNI blijkt dat de door ISNI IA getroffen maatregelen onvoldoende zijn. Zo is er bijv. geen https-website en ontbreekt tot op heden een certificering t.a.v. het systeem of de organisatie.

3.6.2 BEWAARTERMIJN

Eén van de zorgvuldigheidseisen is het hanteren van een bewaartermijn die past bij het doel van de verwerking. ISNI IA geeft in Annex E van de ISNI Licence Agreement aan dat zij de persoonsgegevens bewaren zolang een ISNI van toepassing is, plus twaalf maanden.

Instellingen moeten zelf ook een bewaartermijn hanteren. Die termijn kan vergelijkbaar zijn met de termijn die ISNI IA hanteert.

3.7 RECHTEN VAN BETROKKENEN

De AVG bevat in Hoofdstuk III artikelen met rechten van betrokkenen. Artikel 85 lid 2 AVG geeft lidstaten de mogelijkheid om uitzonderingen of afwijkingen van Hoofdstuk III vast te stellen ‘voor de verwerking voor journalistieke doeleinden of ten behoeve van academische, artistieke of literaire uitdrukkingen [...] indien deze noodzakelijk zijn om het recht op bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming te brengen met de vrijheid van meningsuiting en informatie’.

De Nederlandse wetgever heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt in artikel 43 lid 2 UAVG. Daarin staat dat (onder andere) Hoofdstuk III van de AVG niet van toepassing is op de ‘verwerking van persoonsgegevens voor uitsluitend journalistieke doeleinden en ten behoeve van academische, artistieke of literaire uitdrukkingen’. In de Memorie van Toelichting bij de UAVG (MvT) is dit als volgt uitgelegd:

“In de verordening worden gegevensverwerkingen voor academische en artistieke doeleinden, zoals gegevensverwerkingen die plaatsvinden bij universiteiten, bibliotheken en musea, op één lijn geplaatst met journalistieke gegevensverwerkingen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan verwerkingen die de Koninklijke Bibliotheek uitvoert ten behoeve van haar wettelijke taken op grond van onder meer artikel 1.5 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Whw) en de artikelen 4, 5 en 9 van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).”⁴ [onderstreping FJC]

Naar analogie van de verwerkingen door de KB in verband met haar wettelijke taken (artikel 1.5 lid 2 Whw) zouden ook de verwerkingen door de Instellingen in verband met hun wettelijke taken (artikel 1.3 lid 1 Whw) onder de uitzondering van artikel 43 lid 2 UAVG kunnen vallen.

Ook de Minister voor Rechtsbescherming heeft in een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de eerste ervaringen met de UAVG nogmaals bevestigd dat de rechten van betrokkenen en het toezicht van de Autoriteit Persoonsgegevens (‘AP’) met de UAVG integraal zijn

⁴ Kamerstukken II 2017/18, 34 851, nr. 3, p. 123

uitgezonderd voor het verwerken van persoonsgegevens voor journalistieke doeleinden en ten behoeve van academische, artistieke of literaire uitdrukkingsvormen en dus niet van toepassing zijn.⁵

In deze brief staat verder dat de algemene definities en beginselen uit de AVG wel van toepassing zijn. 'Belangrijk is dat de verwerking van persoonsgegevens, óók voor journalistieke doeleinden en academische, artistieke of literaire uitdrukkingsvormen, wel altijd moet geschieden ten behoeve van een duidelijk omschreven doel, dat er een rechtmatige grondslag moet zijn voor de verwerking, dat gegevens niet langer worden bewaard dan nodig is voor het doel, en dat de verwerkingsverantwoordelijke passende beveiligingsmaatregelen neemt. Daarnaast moet voldaan worden aan de vereisten van noodzakelijkheid, proportionaliteit, subsidiariteit en dataminimalisatie.'⁶

Het bovenstaande betekent dat de volgende rechten en verplichtingen uit de AVG niet van toepassing zijn op verwerkingen door de Instelling als Verwerkingsverantwoordelijke in het kader van het gebruik van ISNI:

Rechten betrokkenen

Deze rechten van betrokkenen zijn niet van toepassing op de verwerkingen door de Instellingen:

- Informatieverplichting richting betrokkenen
- Recht van inzage
- Recht op rectificatie
- Recht op gegevenswissing
- Recht op beperking van de verwerking
- Recht op overdraagbaarheid van de gegevens

Register van verwerkingen

De Verwerkingsverantwoordelijke Instelling hoeft de verwerking niet op te nemen in het register van verwerkingen.

Meldplicht datalekken

De Verwerkingsverantwoordelijke Instelling hoeft een inbreuk in verband met persoonsgegevens (datalek) niet te melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de betrokkenen.

Doorgiften aan derde landen (buiten de EER)

De Verwerkingsverantwoordelijke Instelling mag de persoonsgegevens doorgeven aan landen buiten de EER (eventueel het Verenigd Koninkrijk ná Brexit) zonder extra maatregelen te hoeven treffen.

Let wel, het is niet bekend hoe een rechter de uitzonderingen uit artikel 85 lid 2 AVG jo. artikel 43 lid 2 UAVG zal interpreteren aangezien daar (nog) geen jurisprudentie over is.

Op de verwerkingen door ISNI IA als Verwerkingsverantwoordelijke zijn de hiervoor genoemde uitzonderingen van de (Nederlandse) UAVG niet van toepassing. ISNI IA is gevestigd in een andere lidstaat van de Europese Unie (Groot-Brittannië). Op de verwerkingen door ISNI IA zijn eventuele uitzonderingen

⁵ Brief van de Minister voor Rechtsbescherming van 1 april 2019, Kenmerk: 2483711, p. 16;

⁶ Brief van de Minister voor Rechtsbescherming van 1 april 2019, Kenmerk: 2483711, p. 14/15;

zoals door Groot-Brittannië opgenomen in haar nationale wetgeving van toepassing. Die uitzonderingen zijn hier niet onderzocht.

4 SAMENVATTING

Voor het verwerken van persoonsgegevens bij het gebruik van een ISNI moet sprake zijn van een grondslag, een of meer gerechtvaardigde doelen en het voldoen aan zorgvuldigheidseisen.

Als grondslag zou de vervulling van een taak van algemeen belang of - indien de Instelling daarvoor kiest- het gerechtvaardigd belang kunnen worden gehanteerd.

Er is sprake van een of meer gerechtvaardigde doelen.

Voor de zorgvuldigheidseisen geldt dat de Instelling zelf een bewaartermijn moet vaststellen en dat de beveiligingsmaatregelen die ISNI IA heeft getroffen op dit moment niet passend en dus onvoldoende zijn.

5 ADVIES

Indien voldaan wordt aan de zorgvuldigheidseisen kan op een rechtmatige manier in overeenstemming met de (U)AVG door de Instellingen gebruik worden gemaakt van de ISNI Licence Agreement zoals door SURFmarket B.V. overeengekomen met ISNI IA.

Tot slot

Dit is een advies. Het is aan de Instelling zelf om de definitieve afweging te maken en een besluit te nemen over de ondertekening van de ISNI Licence Agreement.